

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

د عبدالحی حبیبی په اهتمام
ژباړونکي: درویش وردگ
۰۸ فبروری ۲۰۱۸

السَّوَادُ الْعَظَمُ - ۱۲

پښتو ترجمه

تألیف: ابوالقاسم اسحاق بن محمد بن اسماعیل بن ابراهیم بن زید حکیم سمرقندی
د ۳۷۰ هجری کال په شاه اوخوا دامیرنوح سامانی په فرمان فارسی ته ترجمه شوی

شلمه مسئله

داده: چی صراط حق ویولی، اوهرڅوک چی صراط حق نه گڼی، هغه هوادار دی. اوصراط حق دی هم بقرآن هم په اخبار.

اما په قرآن: قوله تعالى: وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا. اوبل فرمایي: وَإِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ. یعنی فرشتی به دخدای عزوجل په فرمان بندگان له صراط څخه تیروی.

او خبردادي: چی رسول علیه الصلوة والسلام ویلي: کله چی خدای تعالی خلاق حشر کړی. زما امت به صراط وویښی په هغه سختی او هول سره. دیرش زره کاله لاره، لس زره کاله لاره پورته، لس زره کاله لاره کښته. او لس زره کاله هواره له وینښته نری اوله توری تیره. زما امت به متحیرشی چی څرنگه به په دی صراط تیریږی؟

پس فرمان به راشی: چی یا امت محمد! تاسو چی کله په دنیا کی واستی اودرته دریاب مخکی راشی نوڅرنگه به تیریدلای؟ دوی به وایی هلته مونږ ته کښتی وه. حق تعالی به وفرمایي: جوماتونه ددوی کښتی وگرځوی. پس اهل دجوماتونو اومحلتی به سره ټول شی نارینه اوبښځینه. حق تعالی به وفرمایي چی دجوماتونو اهل پکی کښینوی. حق تعالی به د جوماتونو ښی اوکین لوری ته وزروغوروی اودومره به یی پراخه کړی چی هغوی ټول پکی ځای شی. کله چی خلک ټول پکی ننوزی، نو هغه جومات به په الوتو راشی. اوچی بندگان سترگی پرانیزی، ځانونه به په جنت کی وگوری.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: صراط اووه پوله دی له وینښته نری اوله توری تیره، هریو زرکاله لاره. زرکاله پورته زرکښته اوزر په هواره کی. اوهرپل ته چی بنده ورسیري هغه دروی اوپوښتنی تری کوی.

په اول پله کی له ایمانه پوښتی، پر دوهم پله کی له لمانځه نه، په دریم پل باندی له زکوة پوښتی، پرڅلورم پله له روژی اوپه پنځم پله له حج پوښته کوی، په شپږم پله له خیانته اوپه اووم پله دموړ اوپلار له حقه.

او عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه روایت کوی: دقیامت په ورځ چی خلک په صراط تیریږی، ځینی به لکه برق اوباد، اوځینی به له مرغه تیزپر، اویوقوم به لکه تیزسپاره، اوځینی په مندو، اوځینی به لویری اوپورته کیږی. دصراط په غاړو به فرشتی دغذاب ولاړی وی داور له نیزو سره. اوخلک به تښتوی اودوزخ ته به یی اچوی. اودرحمت ملائکی به هم ولاړی وی او وایی به: یارب! سلم سلم: باری خدایه په سلامت سره یی تیرکړی.

یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم حذیفه یمان ته وویل: یا حذیفه! شَدَّ السَّيْفِیْنِ فَإِنَّ الْبَحْرَ عَمِیقَ وَاحْمِلِ الزَّادَ فَإِنَّ السَّفَرَ بَعِیْدٌ. وویل: یا حذیفه! د عمر کښتی پراخه کړه! چی دریاب ژور دی اوتوبه ورونکی! چی سفردیراورد دی. باردی سپک کړی چی عقبه ډیره لوړه ده. یعنی په صراط نشی تلای. مگر هغه څوک چی سپک باری وی، اوکار په اخلاص کوه چی ناقد بصیردی.

ابوهریره رضی الله عنه روایت کوی: یوه ورځ درسول صلی الله علیه وسلم خواته نیږدی شوم. رسول علیه الصلوة اولسلام می ولید چی په ناستو لمونځ کوی. ومی ویل: یارسول الله! څه خبره وه چی په کښیناستودی لمونځ کاوه؟ وویل: یاابا هریره! له لوړی او کمزوری په ولاړو نشم کولای لمونځ اداء کړم. زمونږ شاته یوه لوړه عقبه ده، یعنی صراط، په هغی څوک نشی تیریدای مگر چی باری سپک وی.

ابوهریره وویل: یارسول الله! زه له هغوسبکبارانوڅخه یم؟ وویل یا اباهریره! دسبا قوت لری؟ وویل لرم یی. وویل: دبل سبا قوت لری؟ وویل نه. که دی دبل سبا قوت درلودای نو ته به له دروند بارو څخه وای. پس په همدی خبرو سره درسته شوه چی صراط حق دی، دا حجت بس دی هوښیار لره.

یوویشتمه مسئله

داده چی جنت اودوزخ حق دی. اودواړه مخلوق (پیدا کړای شوی) دی. هرڅوک چی وایی آفریده نه دی، اودقیامت په ورځ به خلق شی هغه مبتدع او هواداره دی. اوهرڅوک چی وایی چی خلق شوی ولکن نعمتونه اوحوری او غلمان او ولدان او هغه څه چی په جنت کی دی فانی کیدونکی دی، هغه جهنمی او هواداره دی.

اود دوزخ اوجنت مخلوق والی حق وگنی. ځکه چی قرآن او درسول علیه الصلوة والسلام اخباریدی سره گویا دی. اما قرآن: قوله تعالى: وَجَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُنْقِبِينَ. له بهشت څخه یی خبرورکړ چی پرهیزگارانو لره مزین او آراسته شوی.

او بل ځای فرمایي: وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ. آدم اوحوا ته یی وویل: په جنت کی ځای په ځای شی، ولی له هغی ونی(بوتی) مه خوری: وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ. که بهشت مخلوق نه وای؟ نوپه کوم جنت کی یی وویل چی اوسی؟ اوله کومی ونی مه خوری؟

اورسول علیه الصلوة والسلام ویلی: هغه شپه چی زه یی معراج ته یوورم نو بهشت اودوزخ یی راته عرضه کړل. حوری او ولدان او غلمان می ولیدل. اونور باید چی پوه شو: چی دجنت نعمت هیڅکله نه فانی کیږی او ابدلابد جاویدانه دی. اوحوری هم نه مری کیږی. ځکه چی بهشت دمرگ ځای ندی. اوکله چی حق تعالی ټول مخلوق ووژنی، په حورانو باندی خوب راځی. ځینو ویلی چی نه بیدیری، همداسی ویینی وی ترقیامت.

اورسول علیه الصلوة والسلام ویلی: په بهشت کی ونه ده چی که یو سپور سل کاله تری لاندی وزغلی، له سیوری به یی ونه وزی. قوله تعالى: وَظِلٌّ مِمْدٍ.

اورسول علیه الصلوة او السلام فرمایلی: چی په بهشت کی داسی نعمتونه شته چی هیڅ سترگی ندی لیدلی او هیڅ غور ندی اوریدلی اودهیڅ آدمی په خاطر ندی راغلی.

او عبدالله ابن عباس رضی الله عنهما وایی: چی حق تعالی په بهشت کی حوره پیدا کړی چی هغه(لعبه) نومیري. که هغه حوره دخپلی خولی اوبه په هغه دریاب کی چی ترخی اوبه لری واچوی ،نو خوږ به شی. اودهغی حوری په سینه نوشته دی: هرڅوک چی ماغوندی غواړی، هغی لره باید چی کوشان وی.

او ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت کوی اوسوگند یادوی، چی په هغه خدای چی قرآن یی په راستی سره محمد صلی الله علیه وسلم ته استولی، چی دبهشت اوسیدونکی(بهشت ته په بهشت کی هره ورځ دجمال اونیکویی زیادت وی داسی لکه په دنیا کی دزورتوب او کمزوری.) هر ساعت ورته جمال اوحسن زیادت مومی.

اما ددوخ حدیث دادی: چی ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت کوی چی رسول علیه الصلوة والسلام داسی ویلی: چی دوزخ یی زر کاله واوبده ترڅو چی سپین شو. اوزرکاله یی واوبده ترڅو سور شو. اوزرکاله یی واوبده ترڅو بیرته تور شو. او اوس همداسی توردی لکه توره شپه.

او عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه تل په ژړا لیدل کیده. ویی پوښتل: څه شی دی چی تل په ژړا یی؟ ویل: چی حق تعالی وعید فرمایلی چی که گناه وکړی، یوه ورځ به دی په گرمابه کی واچوم، واجب ده چی تل په ژړا کی اوسم. اوحق تعالی عزوجل فرمایي: که گناه وکړی په دوزخ کی به دی واچوم چی دری زره کاله تاو شوی.

اورسول علیه الصلوة والسلام ویلی: چی په دوزخ کی ماران دی، هریو لکه اوبن اوهرنیش چی ووهی ترڅلویښتو کلونو پوری پاته کیږی.

داآیتونه او اخبار دلیل دی چی بهشت اودوزخ آفریده شوی(مخلوق دی). هرڅوک چی وایی: ندی آفریده شوی هغه هوادار اوجهنمی دی. همدومره بس دی هوښیارلره.

دوه ویشتمه مسئله

داده: چی حق تعالی به له بندگانو سره شمار اوحساب کوی پرته له ترجمانه. حق تعالی به پوښتی اوبنده به خواب ورکوی، هرڅه چی یی کړی وی له نیکو او بدو. قوله تعالی: فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ.

اوبل خای فرمایي: لَا يُعَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا. اورسول علیه الصلوة والسلام ویلی: چی مونږلره هغه ورځ په مخ کی ده چی ټول اندامونه به پرمونږحضرت حق ته گواهی ورکوی. يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ. اوبل خای فرمایي: وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لَمْ شَهِدَتْ.

پس پدی آیاتونو او خبرونو سره مقررره شوه چی دقیامت دورځی حساب او کتاب حق دی. همدومره بس دی هوښیارلره.